

Pismo predsednika Bajuka

V nedeljo bomo Slovenci vseposvodo po svetu volili nov Državni zbor, ki bo naslednja štiri leta v mnogočem krojil politično podobo Slovenije, življenje Slovencev doma, v zamejstvu, zdomstvu in izseljeništvu.

Za mesta v Državnem zboru v vseh 88 volilnih okrajih ponuja svoje kandidate tudi najmlajša izmed strank, Nova Slovenija - Krščanska ljudska stranka. V pičlih dveh mesecih smo, začeni takorekoč iz nič, postavili stranko, pridobili preko pet tisoč članov in prav v vseh volilnih okrajih ponudili zaupnja vredne kandidate.

Ko sem letos spomladi prevzel vodstvo strokovnega sveta koalicije Slovenija, si nisem mogel predstavljati, da bom čez nekaj mesecev prevzel krmilo slovenske vlade, pa tudi ne, da bo sprva obetajoča združitev SLS in SKD prinesla toliko razočaranja in da bo prišel trenutek, ko bo potrebno ustvariti novo politično silo, katere cilj je, da s pomočjo politike v javnem življenju uveljavi pravičnost, zvestobo dani besedi in ne nazadnje - več poštenja. Tak trenutek je prišel in sprejeti sem moral hitro in jasno, a premišljeno odločitev - s prepričanjem, da je mogoče volivce na desni sredini združiti le pod jasnimi in praviimi cilji, ne pa pod vprašljivimi spogledovanji z levico.

Ustvariti moramo Slovenijo, ki bo gmotno premožna, duhovno čila, evropsko pluralna, notranje složna in po meri lastne duše povezana s svetom. Naredili bomo vse, da se konča kriza pravne države, ta naša prizadevanja pa povezali z najboljšimi sadovi naše dolge in bogate preteklosti. Prizadevali si bomo, da bi vsi Slovenci - po rodu, po jeziku, po zavesti ali hotenju - ne glede na kraj rojstva ali bivanja živeli v duhu univerzalnega slovenstva in bili vsestransko povezani z državo Slovenijo. Odklanjamo vse tri totalitarizme, ki so v dvajsetem stoletju tako usodno zaznamovali naš narod in želimo, da se formalni odnos do preteklosti oblikuje na podlagi priporočil Sveta Evrope, vsem žrtvam državljanske vojne pa naj se z ustreznimi listinami in simbolnimi pomniki izkaže dolžno spoštovanje.

Drage Slovenke in Slovenci v Argentini! Med vami sem preživel mladost in prejel neprecenljivo življenjsko slovensko popotnico, z vami me vežejo družinske in prijateljske vezi. Vabim vas, da v nedeljo glasujete za Novo Slovenijo in skupaj z menoj zgradite novo Slovenijo!

Vaš,

dr. Andrej Bajuk,
predsednik Nove Slovenije

Kongres znanstvenikov - Slovencev po svetu

V organizaciji Svetovnega slovenskega kongresa se je vršila prva konferenca slovenskih znanstvenikov in raziskovalcev z vsega sveta z naslovom **Poti znanosti k edinosti Slovenije**. Namen dvodnevne konference, na kateri je sodelovalo okrog sto uglednih slovenskih znanstvenikov iz diaspore in domovine, je povezati slovensko znanje ter videti, kje je Slovenija v sedanji „revoluciji znanja“.

Kongres so pozdravili dr. Jože Bernik, častni predsednik SSK, dr. Lojze Marinček, minister za znanost, Zorko Pelikan, državni sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu, akad. prof. dr. Alojz Kralj, SAZU, in še predsednik vlade dr. Andrej Bajuk.

Teme, o katerih so govorili, so: *Primerjava študija na univerzah v Sloveniji in tujini. Vključevanje znanstvenikov in*

visokošolskih učiteljev iz diaspore v raziskovalno in akademsko pedagoško delo v domovini. Prioritetne smeri razvoja slovenske znanosti in raziskav v luči globalizacije. Vključitev rojakov v slovenski akademski prostor. Ustanovitev sekcije za stike med slovenskimi znanstveniki v tujini in v Sloveniji.

Iz Argentine sta se kongresa udeležila dva znanstvenika: **dr. Juan Carlos Bolcich**, Centro Atómico Bariloche, Bariloche, ki je govoril o Organizaciji znanstvenoraziskovalnega dela za 3. tisočletje: poveza ve univerze in raziskovalnih institutov z industrijo; ter **dr. Marija Gizela Šušteršič**, Facultad de Ingeniería y Ciencias Económico-Sociales, Villa Mercedes (San Luis) o *Vlogi specializiranja v mednarodnem sodelovanju.*

Janša v Ameriki

Slovenski obrambni minister Janez Janša se je po pogovorih s kanadskim kolegom Artom Eggletonom v Ottawi sestal še s predstavniki slovenskih organizacij.

Minister Janša je sogovornikom predstavil slovenske zunanje-politične aktivnosti v zvezi s približevanjem zvezi NATO in EZ, pa tudi predvolilno dogajanje v Sloveniji. Janša je dejal, da članstvo v zvezi NATO ne pomeni samo večje varnosti za Slovenijo, ampak tudi ugodnejše ozračje za več tujih gospodarskih naložb. Pogovarjali so se še o razvoju slovenske vojske.

V svojstvu predsednika SDS pa je Janša

sogovornikom predstavil poglede na proces denacionalizacije, privatizacije in pokojninske reforme, ki ga je treba čimprej urediti, saj počasna denacionalizacija prispeva k počasnejšemu približevanju v evropske povezave.

Janša je nato prispel v Washington na uradni obisk Pentagona. Glavni namen Janševega obiska je bil prevzem študije generalmajorja Garetta, v kateri so ameriške ocene pripravljenosti slovenske vojske in 57 predlogov, v katero smer bi naj šel razvoj. Slovenska stran je študijo že pregledala in jo ocenila, pri čemer naj bi bilo sprejetih okrog 95 odstotkov ameriških predlogov.

Kučan zavestno krši zakon

Ob polemiki s predsednikom republike Milanom Kučanom glede imenovanja novih veleposlanikov je zunanji minister Lojze Peterle ponovil svoje stališče, da je Kučan v nasprotju z zakonom odložil podpis ukazov o imenovanju novih veleposlanikov za nekaj mesecev ter s tem povzročil škodo slovenski diplomaciji in zunanji politiki. „Kučan je postal prvi arbiter glede zakonodaje. To mi diši bolj po CK-ju (Centralnem komiteju) kakor po predsedniku vseh Slovencev,“ je še dejal Peterle.

Peterle je predsedniku Kučanu spet poslal pismo, v katerem ga vnovič poziva, naj „v skladu z nedvoumno diktacijo 46. člena zakona o zunanjih zadevah podpiše ukaze o odpoklicu“ veleposlanikov „in tako vzpostavi zakonito stanje,“

Opozoril je, da ima vztrajanje pri sedanjem nezakonitem stanju že negativne posledice za pravno državo ter njen ugled doma in v svetu, pogodbeni veleposlaniki, ki se jim je v skladu s 46. členom zakona o zunanjih zadevah že iztekel mandat, pa so žrtve „dvojnih navodil“. „Ni v navadi in ni v skladu z zakonom o zunanjih zadevah, da bi uradniki vašega urada posegali v pristojnosti zunanjega ministrstva, dajali navodila veleposlanikom, kdaj se jim izteče mandat, kakor tudi ne, da interpretirajo zakon o zunanjih zadevah,“ opozarja Peterle.

Zunanji minister je predsedniku posredoval tudi pravno mnenje vladne službe za

zakonodajo, v katerem je med drugim zapisano, da se predsednik republike pri svojem vztrajanju, da ne podpiše ukazov o odpoklicu, „sklicuje na nepravne razloge, ki nimajo nikakršne opore oziroma podlage v 21. členu zakona o zunanjih zadevah, ki določa naloge predsednika pri imenovanju in odpoklicu vodij misij.“ „Njegova pristojnost, tako služba, je zgolj formalna in protokolarna, kar je razvidno iz nedvoumnih določb 21. člena zakona o zunanjih zadevah.“ Vladna služba za zakonodajo v strokovnem mnenju tudi ugotavlja, da predsednik republike s takšnim ravnanjem „zavestno krši zakon.“

Minister Peterle je ob tem še povedal, da takšno ravnanje urada predsednika republike ocenjuje kot poseg v izvršilno oblast. Dodal je, da je vladna služba v mnenju predvidela tudi možnost upravnega spora na sodišču, za kar pa se minister še ni odločil. Med pogodbenimi diplomati, za katere MZZ želi podpis ukazov o razrešitvi, so Snój (Moskva), Bekeš (Rim), Žgajnar (Buenos Aires, trenutno je v Sloveniji) in Premože (Tokio).

Iz predsednikovega urada so sporočili, da Kučan podpiše ukazov o odpoklicu veleposlanikov ni odklonil, ampak ga je odložil, da ne bi v Sloveniji veleposlanikov razreševali in imenovali tik pred volitvami, kakor je trdil že prej. V resnici pa gre za golo nasprotovanje Peterletu in vladi glede na volitve.

Beneška komisija se bo odločila

Beneška komisija bo dan pred parlamentarnimi volitvami v Sloveniji, v soboto, 14. oktobra, obravnavala zaprosilo slovenske vlade na čelu s premierom Andrejem Bajukom, naj glede na evropske standarde za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin preuči vprašanja v zvezi z zapletmi okrog oblikovanja novega volilnega sistema v Sloveniji. Trije poročevalci so že pripravili poročilo, ki ga bodo predstavili komisiji. Predsednik vlade je beneški komisiji poslal dve pismi - prvo pred spremembo ustave in določitvijo proporcionalnega volilnega sistema, drugo pa 7. septembra. V pismu je v imenu vlade komisijo zaprosil, naj glede na evropske standarde za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin preuči legitimnost oktobrskih parlamentarnih volitev v Sloveniji. V septembrskem pismu pa je ponovno predlagal, naj skupina pravnih strokovnjakov pregleda nastalo ustavno dilemo.

To, da bo t.i. beneška komisija obravnavala zaprosilo slovenske vlade, naj glede na evropske standarde za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin preuči vprašanja v zvezi z zapletmi okrog oblikovanja novega volilnega sistema v Sloveniji, bo „samo dobro za vzdušje in demokracijo v celotni družbi“, je povedal tiskovni predstavnik premiera Andreja Bajuka Saša Veronik. Obenem je spomnil, da je bil tudi namen omenjenega zaprosila vlade in premiera Andreja

Bajuka, da „se razčistijo vsi dvomi“ v zvezi z volitvami v Sloveniji.

Predsednik vlade Andrej Bajuk pa je obžaloval izjavo predsednika republike Milana Kučana.

Predsednik vlade Andrej Bajuk je predsedniku republike Milanu Kučanu pisno odgovoril na njegove javne kritike, da je bilo pismo predsednika vlade Bajuka komisiji za demokracijo pri Svetu Evrope oziroma t.i. beneški komisiji napaka. Premier je med drugim izrazil prepričanje, da prošnja za mnenje omenjene komisije Sloveniji ne bo povzročila zunanje-politične škode niti zmanjšala njen ugled. Zavrnil pa je tudi očitke o nezaupanju vlade v slovenske demokratske ustanove. Prošnja slovenske vlade Beneški komisiji pomeni znak zaupanja enega od najvišjih državnih organov v evropske demokratske ustanove in izraža pripravljenost za življenje v demokratični Evropi, v kateri države na številnih področjih sodelujejo in se ne izolirajo. Premier je izrazil prepričanje, da bi bilo v obeh evropskih institucij nerazumljivo in neodgovorno kritizirati medsebojno sodelovanje držav na področju človekovih pravic, ustavnosti in legitimnosti. Sistematično vzbujanje nezaupanja v zakonito izvoljeno vlado pa ni samo neevropska, temveč je tudi brez poslušanja za demokratske vrednote, je v pismu predsedniku republike še zapisal premier Bajuk.

STRAN 3:

Obletnica Slomškovega doma

Naša skupnost živi

V soboto, 23. septembra, je bila v Slovenski hiši **Slomškova proslava slovenskih šolskih otrok**. Po maši v cerkvi Marije Pomagaj na čast A.M. Slomšku za pokojne katehete in učiteljice je bila v veliki dvorani igra „**Bedak Pavlek**“ v izvedbi Balantičeve šole. Režirala je Nevenka Godec Zupanc.

V nedeljo, 24. septembra, je bil v Slovenski vasi v Lanúsu **49. Mladinski dan**. Prišel se je z mašo, sledilo je dviganje zastav, nato je bila tekma in po njej skupno kosilo. Po poldanskem kulturnem programu je bila prosta zabava s sodelovanjem „**Bander Ballantines**“ in DJ.

Isto nedeljo je bila v cerkvi Marije Pomagaj **ura duhovnosti** za vse starejše in mlajše.

Prav tako je bilo isto nedeljo v Našem domu v San Justu srečanje in kosilo **upokoencev**, v Bariločah pa so bile **slovenske smučarske tekme** na smučišču Catedral.

V sredo, 27. septembra je bila v Slovenski hiši **učiteljska seja**.

V petek, 29. septembra je bila v Slomškovem domu seja **Medorganizacijskega sveta**, ki jo je vodil predsednik ZS Tone Mizerit.

V soboto, 30. septembra je pod okriljem **Slovenske kulturne akcije** predaval dr. Alfredo Sáenz DJ. Predavanje „**El hom-**

bre moderno“ je bilo v Slovenski hiši.

V nedeljo, 1. oktobra, je bilo v slovenski cerkvi Marije Pomagaj **prvo obhajilo** naših otrok.

Isto nedeljo je bila **24. obletnica** slovenske maše pri Svetogorski Mariji za predvojne naseljence.

V sredo 4. oktobra, je imela **Zveza slovenskih mater in žena** sestanek, ki ga je vodila predsednica Pavlina Dobovšek. Seji dobrodelnega odseka, ki ga vodita **Marta Jeločnik** in **Tončka Rožanec**, je sledilo predavanje delegata msgr. dr. **Jureta Rodeta** pod naslovom „**Rožmanov simpozij v Rimu**“.

Isti dan, 7. oktobra, je bila v Slovenskem domu v San Martínu **tombola**. V cerkvi Marije Pomagaj pa je bila **molitvena ura** za prvo soboto.

V nedeljo, 8. oktobra, je bila v San Justu **44. obletnica Našega doma**. Pričela se je z mašo, sledilo je dviganje zastav in akademija. Nato je bilo skupno kosilo. Popoldan je bil kulturni program. Pozdrav je izrekla predsednica Doma Mici Malavašič **Casullo**. Sledil je govor **Marjana Lobode**, nato pa komedija „**Pričarani ženini**“ v režiji **Blaža Mikliča**. Sledila je prosta zabava.

Med tednom so bile po naših krajevnih Domovih **svete ure**.

Tisk. ref. ZS

Zgodilo se je v Sloveniji...

NOVA SLOVENSKA SLOVNICA

Po devetih letih je ponovno izšla Slovenska slovnica priznanega jezikoslovca Jožeta Toporišiča. Četrta, prenovljena in razširjena izdaja upošteva vse slovenske jezikoslovne dosežke druge polovice 20. stoletja in je v vrh avtorjevega dolgoletnega znanstvenega raziskovanja. Najpomembnejše novosti te prenovljene in razširjene izdaje slovnice so razširjena poglavja besedotvorja, nove raziskave in spoznanja oblikoslovne in besedotvorne naglasnosti ter novosti skladnje.

NASPROTOVANJE SLOVENCEM NA KOROŠKEM

Deželni zbor avstrijske Koroške je sprejel zakon o imenovanju ravnateljev na šolah, ki za ravnatelje na osnovnih dvojezičnih šolah več ne zahteva kvalifikacije iz slovenskega jezika.

Deželni zbor je zakon sprejel kljub ostrim protestom slovenskih organizacij in dvojezičnih učiteljev. Velja omeniti, da se je vlada avstrijske Koroške junija obvezala, da ne bo nobenih sklepov, ki zadevajo manjšino, sprejela brez soglasja manjšinskih predstavnikov. Po mnenju obeh krovnih organizacij slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem (Narodni svet koroških Slovencev in Zveza slovenski organizacij) je ta

zakon v nasprotju z zveznim ustavnim zakonom.

Deželni glavar avstrijske Koroške Jörg Haider je ob začetku slovesnosti ob 80. obletnici koroškega plebiscita, ki bo 10. oktobra, spet poudaril, da na avstrijskem Koroškem ne bodo postavili dvojezičnik, nemško-slovenskih krajevnih napisov in da Koroška o tem ne rabi poduka od zunaj.

Obenem je Haider tudi izrazil zahtevo, da Slovenija končno prizna pravice tam živeče staronemške skupnosti. Obenem je avstrijsko Koroško označil kot „vzor za domovinsko zavest in patriotizem“.

ROBBOV VODNJAK

Strokovna komisija za premestitev Robbovega vodnjaka in njegovo namestitev v prostore Narodne galerije se je dogovorila, da bodo začetek del za premestitev vodnjaka preložili na prihodnjo po-mlad. To pa zato, ker ne morejo prevzeti odgovornosti za morebitne težave, ki bi jih ob nadaljevanju del povzročal letni čas oziroma vreme, je na novinarski konferenci povedala ljubljanska županja Vika Potočnik. Po prepričanju komisije je predlagani načrt za premestitev originala in postavitev kopije ustrezen in zato bodo začasno odložili tudi vse s tem povezane posle, razen pripravljanih del.

Iz življenja v Argentini

Tone Mizerit

To pot pa lahko res umestno govorimo o potresu. Vendar je ostavka, ki jo je nepreklicno podal podpredsednik države Carlos Alvarez, logična posledica stanja v vladi in trenj, ki smo jih zadnje mesece opisovali.

VZROKI ODHODA

Te dni je bilo v časopisih in poradiu in televiziji toliko analiz, političnih komentarjev in mnenj, da se tudi spretni opazovalci niso znašli v tej poplavi. Rado se namreč dogodi, da nam posamezna derevesa zakrivajo pogled na gozd, in tako ne vemo, katero pot naj bi ubrali. Poglejmo nekatera dejstva.

V Argentini je v veljavi predsedniški sistem. Torej ni govora o parlamentarni demokraciji, kjer je vlada in njeno delovanje sad dogovora dveh ali več strank, ki potem bolj ali manj soglasno nastopajo in vodijo državo v sklopu medsebojnih dogovorov. A dejansko je sedanja vlada sad takega dogovora med radikali in Solidarno fronto.

Tega dejstva predsednik ni nikdar upošteval, marveč je v smislu ustave in predsedniškega sistema delal po lastni volji. Vrh tega ni bilo tekoče izmenjave mnenj med enimi in drugimi. To je prišlo najbolj do izraza v aferi okoli korupcije v senatu. Predsednik je zavzel stališče popustljivosti ali vsaj nezanimanja, podpredsednik pa je igral vlogo prvoborca v sveti vojni proti korupciji, celotnemu senatu in delavskemu ministru. Nikdar pa se nista dobila, da bi se mirno pomenila in obrazložila, kaj vsak hoče in kako naj stvar rešita. De la Rúa je nastopal kot predsednik, ne da bi upošteval, da podpredsednik ni član njegove stranke in ne samo podrejeni funkcionar, marveč tudi vodja druge „koalicijske“, stranke.

Prišlo je torej do konflikta, ki je pod pritiskom javnega menja predsednika prisilil, da je v vladi izvedel spremembe. A De la Rúa je izmenjavo izpeljal tako, da je osporavanega ministra Flamariqueja dejansko povišal, saj ga je imenoval na ključno mesto tajnika predsedništva. Če pogledamo stvarno, bi Alvarez kot podpredsednik na to moral mirno pristati, a kot vodja Solidarne fronte bi se moral temu upreti. Alvarez je za spremembe vedel že prej, a ni osporaval. Vrejetno je res, da je že mislil na odstop in je čakal le ugodne prilike.

ZAKAJ POMOTA?

Večina analistov meni, da se je De la Rúa zmotil, ko je izvajal spremembe ministrov. On osebno ni imel namena izzivati podpredsednika, a vse poteze so težile k temu. Vzrok lahko iščemo v eni ožjih skupin predsednikovih sodelavcev, ki jo tvorijo zelo mladi radikalni aktivisti in imajo lahek dostop do predsednika in njegov velik posluh. Ti so vzeli borbo za oblast kot nekaj bistvenega in skušali izriniti tako funkcionarje iz vrst Solidarne fronte kot radikale, ki niso bili preveč vdani predsedniku. Le tako lahko razlagamo, da je odšel Terragno, za njim pa še minister za javna dela Gallo in nekaj sekretarjev.

Ta naklonjenost predsednika mladim „delarriptom“, pa je nevarna. A to je baje že stara bolezen radikalov in spominja na vpliv, ki ga je imela takomenovana „coordinadora“, (Junta Coordinadora Nacional in njen vodja Enrique Nosiglia) za časa vlade predsednika Alfonsina in ki je v svoji nadtosti mnogo pripomogla k zgrešeni politiki tedanje vlade. Izgleda, da se zgodovina ponavlja.

Zmota teh posameznikov in skupin je, da si predstavljajo politiko kot borbo za oblast, ne pa kot smotrno vodstvo države in družbe. Borba je na mestu, dokler je stranka v opoziciji, nikakor pa ne, ko pride na

oblast, zlasti še, če je oblast v solastništvu dveh strank. Radikali so tudi kaj hitro pozabili, da je ob sklepu Povezave bila Solidarna fronta in stanju napredovanja, oni pa v hudem nazadovanju. Le ob spopadu za predsedniško mesto, ko je osebnost De la Rúa premagala kandidaturu Alvareza, se je stvarnost obrnila. Zato je razumljivo, da je Alvarez hotel sebe in fronto potegniti iz sence in si prilastiti novo vlogo. Ko mu je to spodneslo, se je odločil za eksplozivno potezo odstopa.

IN SEDAJ?

Vprašanj je veliko več kot odgovorov. Eno je jasno: Alvarez ni hotel razdreti „koalicije“, in je zato v vseh izjavah potrjeval veljavnost Povezave in podporo predsedniku in vladi. Nič manj jasno pa je napadal korupcijo in stanje, katerega noče blagoslovljati z nadaljnjo prisotnostjo v vladi.

Logičen zaključek je, da je fronta kot stranka ostaja v vladi, a njen vodja kot oseba preide v opozicijo. Račun je lahek: kot mnogi drugi politiki Alvarez gleda na leto 2003, torej na predsedniško kandidaturu. S tega vidika, če bi ostal na svojem mestu, bi ga vsak poraz vlade oddaljil od cilja. Obenem pa mu kakšni možni vladni uspehi tudi ne bi koristili, ker bi slavo žel de la Rúa, kateremu spremenjena ustava omogoča ponovno predsedniško dobo.

Alvarez se je tudi bal, da bi njegova slava poštenosti, prozornosti in bojevnika proti korupciji trpela spričo zadnjih afer vlade, v katere so zapleteni zlasti peronisti in radikali. In ker se je izkazalo, da je sum začel padati tudi na razne člane fronte (se-daj Flamarique, ki se sicer udiinja delarizmu, prej pa Fernandez Meijide), se je moral z drastično potezo izkazati neizprosnega.

Z odstopom dokazani podpredsednik stavi vse na eno samo kocko. Lahko mnogo pridobi ali pa vse izgubi. Dosedaj ankete kažejo pozitivno. Res je, da 50 odstotkov državljanov meni, da ne bi smel odstopiti. A ostalih 50% meni, daje storil prav. In kar 70% izraža nesoglasje s spremembami v vladi, kot jo je začrtal De la Rúa. Glede pozitivnega ugleda pa Alvarez dosega 47,7%, de la Rúa pa le 23%.

Tudi dogodki, ki so sledili ostavki, ne igrajo v prid predsedniku: tajnik predsedništva, osporavani Flamarique, je takoj odstopil; prav tako je odstopil nadomestni predsednik senata radikal Jose Genoud. Odstop tega je Alvarez vztrajno zahteval. To mesto je sedaj toliko bolj važno, ker po odstopu podpredsednika nadomestni predsednik senata vrši podpredsedniško funkcijo v državi v primeru odsotnosti, bolezni ali smrti predsednika. S tem je Alvarez dobil na ugledu, De la Rúa pa zgubil na avtoriteti.

Nova imenovanja v vladi bodo pokazala, kakšno smer bo ubral predsednik. Prav tako je važno, kakšen položaj bo zavzel peronizem. V tem se razlikujeta Menem, ki se je postavil ostro proti Alvarezu, in Ruckauf, ki skuša obdržati neko ravnotežje v strahu, da bi Alvareza kot „mučenca“, spremenili v „novega Perona“.

Vendar, nekaj je jasno: če De la Rúa uspe, da končno sproži reaktivacijo, izboljša gospodarstvo in vsaj nekoliko omili socialno stanje in zniža brezposelnost, bo Alvarez kmalu zašel v pozabo. A to je kaj kočljiva zadeva. Sredi tega potresa je malokdo pomislil, da je povodenj odplavila tudi ministra za javna dela. Nicalos Gallo pa je pred kratkim dovršil poseben načrt javnih del, ki naj bi bistveno prispeval k reaktivaciji in od katerega si je vlada mnogo obetala. Bo sedaj ta načrt obnovljen, spremenjen, ali zaspal spanje pravičnega? Imajo mladi radikali kaj alternativnega za to področje? Se predsednik zaveda nujnosti gospodarskih ukrepov? Preveč vprašanj brez odgovora.

Slovenke! Slovenci!

Dovolj nam je komunizma in njegovih sodelavcev.

Naša dolžnost je, da volimo ljudi, ki se bore za lepšo, pravičnejšo Slovenijo, za katero so umirali tisoči naših bratov.

Volimo:

ali Bajuk ali Janša

Protikomunistični veterani

Slovenci v Argentini

Slovenska beseda — beseda praznika

V nedeljo, 17. septembra, je Slomškov dom v Ramos Mejiji praznoval 39. obletnico svoje ustanovitve. Dom, ki družni veliko število okoliških rojakov, je priredil v počastitev svojega „rojstnega dne“ proslavo, ki jo je posvetil slovenski besedi.

Slovesnost se je pričela dopoldne, ko so se zbrali številni rojaki na vrtu Slomškovega doma. Prišli so domačini, pa tudi tako predstavniki kot gostje iz drugih domov. Podpredsednica doma prof. Neda Vesel Dolenc je izrekla dobrodošlico, nato pa so ob petju argentinske in slovenske himne dvignili obe zastavi predsednik Marjan J. Loboda in botra Herman Zupan in Kati Potočnik.

Nato so se vsi zbrani pomaknili v zgornjo veliko dvorano, kjer je poddelegat in župnik v tem Domu pre-

lat Jože Škerbec daroval mašo, pri kateri je pel okrajni Mladinski pevski zbor pod vodstvom Pavleta Erjavca. Berili pa sta brala pred-

Marjan J. Loboda

Neda Vesel Dolenc

sednik Marjan J. Loboda in voditeljica šole Saša Zupan Omahna, darila pa so prinesli Marjan Loboda, Ivan Makovec, Tone Kastelic in Pavla Kovač Škraba.

Po končani maši je bilo

za prijavljene goste in prijatelje odlično kosilo, ki so ga skrbno pripravile ramoške gospodinje. Medtem pa so na igrišču pomerili mladi v nogometu.

Popoldan se je pričel kulturni program v dvorano pod geslom dneva:

SLOVENSKA BESEDA - BESEDA PRAZNIKA

Povezovalka celotnega programa je bila prof. Neda Vesel Dolenc, ki je najprej pozdravila veleposlanika in častnega konzula, predstavnike osrednjih organizacij in bratskih društev ter vse navzoče.

Otvoritvene in pozdravne besede je vsem navzočim podal predsednik Doma Marjan J. Loboda, o delu v domu in potrebi po nadaljevanju slovenskega izročila.

Tudi veleposlanik dr. Janez Žgajnar je pozdravil rojake in jim namenil nekaj besed.

Slavnostna govornica je bila prof. Metka Mizerit, ki je razgrnila pred nami zgodovino slovenske besede v smislu gesla tega dne. Njen govor smo priobčili že prej.

Nato se je na odru razvila akademija, posvečena slovenski besedi. Nastopili so recitatorji, ki so podali primerne pesem ali prozo.

Lic. Helena Loboda Oblak in Marjan J. Loboda sta podala „Družini“ Toneta Kuntnerja in „Možu v spomin“ Frančiške Reja. Od iste pisateljice „Babica, povej“ sta recitala Alenka Smole Bokalič in Marjan A. Loboda, odlomek „Mladi“ pa Marcelo Brula in Nežka Štefe. Znano „Ded pripoveduje“, ki jo je napisal Mirko Kunčič, pa sta predstavila arh.

Helena Loboda Oblak in Marjan J. Loboda

Jure Vombergar in Viktorija Loboda

Jure Vombergar in Viktorija Loboda. Na koncu so vsi skupaj predstavili še nekaj Slomškovih izrekov in nauk ter zaključili:

„Dokler materina beseda slovi, se narod časti in oživilja. Kakor hitro materina beseda umira, peša tudi narodova slava in moč. Prijatelji, ne pozabimo, da smo Slovenci.“

Med proslavo je otroški zborček Slomškove šole, ki ga je dirigiral Pavle Erjavec, z veliko dovršenostjo in lepimi glasovi zapel nekaj Slomškovih pesmi.

Naj še dodamo, da je celotno akademijo oblikoval režiser dr. Štefan Godec, sceno pa so uredili Miha Ribnikar, Stane Snoj, lic. Jože Oblak, inž. Miha Podržaj in Nande Kinkel, za luči in zvok pa sta poskrbela Matjaž Ribnikar in Dani Česnik.

Sledila sta nato še pogovor in zabava v gostinskih prostorih dolgo v večer.

TD

Alenka Smole Bokalič in Marjan A. Loboda

Nežka Štefe in Marcelo Brula

Otroški zborček in dirigent Pavel Erjavec

Komorni zbor Ave v Mendози

Argentina - Čile 2000

Pesmi se jim „posrečijo“ tako naravno, lahko, tako spontano in navidezno brez truda, pa končno tako brezhibno, da se poslušalcu tudi zdi čisto naravno, da je pesem podana zaokroženo perfektna. Občutek, kot da je lažje peti dovršeno kot nasprotno. Kar za pevce gotovo drži. Saj se pesem porodi, kot da bi priplula iz platonkega idealnega sveta popolnosti. To je seveda le videz. Vmes je tisti kakovostni razkorak, ki skriva mnogo dela, truda, vztrajnosti in, jasno, talenta.

V sklopu Mednarodnega tekmovanja pevskih zborov, prvega v Mendози pod imenom „Felipe Vallesi“, je zbor Ave nastopal od 24. do 27. avgusta. Tekmovali so v treh kategorijah: istoglasni, komorni in mešani zbori. Zbor Ave je zanesljivo osvojil dve prvi nagradi: v ženski zasedbi in kot mešani zbor. Po sobotnem koncertu je v atriju dvorane Angel Bustelo zadonela slovenska himna. Vse dni tekmovanja je visela na licu odra naša zastava.

Na zaključnem koncertu nagrajenih zborov v nedeljo 27. avgusta je bilo med občinstvom veliko Slovencev, saj smo že vedeli na izid tekmovanja. Vsak od zborov je zapel po eno skladbo, le naši nagrajenci po dve. Schubert v ženskih glasovih je bil spet čudovito zvoneč: neprisiljen, svež, uravnotežen, melodično in harmonično zlit

kot v srebru. Sam dirigent ga je spremljal na elektronskem klavirju. Gobčeve Goske so bile dokaz, da zbor tehnično zmoro tudi zelo zahtevne skladbe.

Na koncu prve dela koncerta je mešani zbor zapel Brahmsovo delo. Tako lepe intonacije se zlepa ne sliši. Občinstvo je bilo kot očarano in zamaknjeno. Sam avtor pesmi ne bi mogel zamisliti popolnejše, ko jo je prvič zaslišal v svoji domišljiji.

Navdušenje je razganjalo dvorano, občinstvo je hotelo še več eliksirja in rajskih strun. Nehote je tudi potrdilo razsodbo čirije. Andraž Hauptman je bil brez dvoma glavni moč večera: trikrat je moral na oder po nagrade, za ženski in mešani zbor, pa še Gran premio Felipe Vallesi. Dobil pa je tudi slovenski šopek: Gizela Žumer in Nesti Bajda v narodnih nošah sta mu ga izročila. To noč je bil Andraž resnično dvakrat Hauptman.

Kaj je to pomenilo za mendoško slovensko skupnost? Ponosni smo na simpatične in odlične poslance slovenske kulture. Ponosni na absolutne zmagovalce natečaja. Potrjeni smo v svojem slovenstvu in ponovno prepričani o smiselnosti dela v skupnosti. Pevski ambasadorji so ponovno ponesli v svet ime in kulturo naše drage očetnjave; poslanstvo so izpolnili res odlično: summa cum laude. Naše mladine je bilo

kar nekaj med občinstvom. Ni moglo biti drugače, kot da so tudi v njih vzdrhtela „fibre“ njihovih korenin. Odslej jim bo istovetenje s slovenstvom spet za spoznanje lažje.

In tako se krog zaključuje, krog zborovske tradicije v Mendози. V petdesetih letih je bil mendoški slovenski pevski zbor pionir na tem področju. V šestdesetih se je zborovsko petje začelo širiti tu pod Andi, v dobri meri po zaslugi F. Vallesija. Po petdesetih letih je krajevni pevski zbor še živ - in čeprav ni bil prisoten na tekmovanju in ni bil omenjen kot pionir na tem področju, glej čudo, nadomestil in presegel ga je matični zbor - in spet pokazal ljubiteljem petja, kaj se da doseči na tem polju. O tem cikličnem vplivanju slovenske zborovske dejavnosti pač nista mogla niti sanjati prva dirigenta in ustanovitelja mendoškega zborov, ravn. Marko in prof. Božidar Bajuk. In vendar se je dogodilo že dve leti zaporedoma.

Na tem mestu se predsednik Društva Davorin Hirschegger in kulturni referent Božidar Bajuk zahvaljujeta zboru Ave za nepozaben obisk, a posebno še za darilo z imenom Ave iz Vipavske doline. Kot oddolžitve bi bili morali pevci odnesti s sabo - kot drugi Gran Premio - buteljko San Felipeja. Čas nas je prehitel. Bo pa ob prihodnjem srečanju.

Vir

Knjižica o Slovincih po svetu

Komisija državnega zbora za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu je ob koncu svojega mandata izdala priročno knjižico z naslovom *Slovenci v zamejstvu in po svetu*. V njej je predstavljeno delo komisije od njene ustanovitve, maja 1997, do septembra 2000, ko je bila zadnja seja. V knjižici je predstavljeno tako samo delo komisije kot tudi ustrezni zakonski in drugi akti in nekateri pomembni sklepi DZ.

Knjižico, ki jo je uredila sekretarka komisije Barbara Sušnik, dopolnjujejo temeljni dokumenti, ki urejajo področje odnosov med Slovenijo in Slovenci v zamejstvu in po svetu, in naslovi slovenskih društev in organizacij v zamejstvu in po svetu.

Kot je dejal predsednik komisije Marijan Schiffrer (SLS+SKD), je knjižica nekaj priročnik, ki naj bo v pomoč vsem, ki se ukvarjajo s to problematiko. V uvodu v knjižico pa je zapisal, da je „je komisija pokazala drug svet, svet slovenske diaspore, kjer se zdaleč ni vse izgubljeno, kot mislijo nekateri“. Ustanovljena je bila tudi medresorska komisija za gospodarsko sodelovanje z manjšino, a konkretnih rezultatov še ni bilo. Prav tako naj bi komisija v prihodnjem mandatu pripravila resolucijo o Slovincih po svetu. Knjižica je izšla v 600 izvodih in je na voljo brezplačno.

45. smučarske tekme v Bariločah

Slovenska skupnost v Bariločah je ena najmanjših strnjanih slovenskih naselij v Argentini, a zato (ali morda prav zaradi tega) nič manj aktivna. Ima pa neko posebnost: vsako leto organizira edine smučarske tekme, ki imajo značaj slovenskega prvenstva v tem športu med nami.

Čeprav teče še neke vrste polemika o realni številki, prevladuje mnenje, da so bile to že 45. zapovrstne tekme. Prve so se vršile na gori Ñireco leta 1951 (druga verzija trdi, da leta 1949), kako leto so izostale, nato je bilo smučišče na cerro Otto, zadnjih 30 let pa na Catedralu.

Letošnje tekmovalje je imelo neko posebnost: mladi rod stopa v ospredje, s čimer se večja udeležba in tudi kakovost nastopanj. Zato se nihče ni posebej čudil, marveč so bili vsi veseli, da je bila udeležba rekordna: kar 50 tekmovalcev (druga leta jih je bilo med 20 in 35), ki so se udeležili v različnih kategorijah.

Lep nedeljski dan in svežo zapadli sneg je privabil tudi lepo število gledalcev. Progo je letos pripravil Janez Flere ob pomoči Blaža Razingerja ml. in Matjaža Jermana.

TONE MIZERIT

RAST XXIX

(4)

SLOVENIJA, OD KOD LEPOTE TVOJE

Povratak iz Prekmurja je pomenil med drugim tudi zaključek dela turneje, ki je bil pod okriljem Urada za Slovence po svetu in začetek potovanja po domovini, ki ga je pripravil Boštjan Kocmur v okviru društva Slovenija v svetu. Že v prejšnji številki smo omenili, da je prijatelj Boštjan iskal (in našel) sponzorje tudi za ta del programa, tako da so si mladi lahko ogledali tudi ostalo Slovenijo zastonj. Levji delež je prispevalo Ministrstvo za kulturo RS.

Tako smo se še tisto nedeljo zvečer zapeljali v Adergas, kraj, ki ga ne najdete na zemljevidu, ki zaman sprašujete po njem v Ljubljani (in še kje drugje), a ki je kot skrit biser s svojo gorenjsko lepoto, svojim mirom in s svojim prijaznim gospodom Petrom, ki nas je z razumevanjem hranil, nočil in prenašal naslednje dni. Adergas je postal naša izhodiščna točka, odkoder smo odhajali na ogled slovenskih zanimivosti.

Prvi dan je bil posvečen najdražjemu in najlepšemu: v spremstvu gospe Pavlinke Kocmurjeve smo se udeležili maše na Brezjah (tudi srečanje z rojaki iz Švedske). Ponovno so zadonele kitare in pesem iz mladih grl pred Materjo, ki si jo vedno poznali, a je večina še ni srečala v njenem domu. Posebno doživetje pa je bil tudi kip Luhanske Matere Božje na stranskem oltarju.

Nato Vrba, "srečna, draga vas domača", Prešernova hiša in pa cerkva sv. Marka. Ob tem še obrobni komentar. Razumljivo je, da vsakoletne RASTi gledajo na to potovanje vedno bolj kot "viaje de egresados" kot pa kulturno spoznavanje Slovenije, kot bi si ga mi želeli. Vendar se je v posebnih trenutkih srečanja z našo preteklostjo in našo kulturo razbohoten del mlade latinske narave pomiril in prepustil mesto umirjeni

Poudarek je bil tudi letos na športnem duhu, to je, naj bo dogodek športno družabnega značaja in pod geslom: "Vztrajati do cilja ne glede na dosežke". Res pa je, da je mladim to včasih težko dopovedati, saj živijo v okolju, ki je izredno kompetitiven.

Izid tekmovalja je bil sledeč:

1. Santiago Guzman, 13 let, 0:24,62; 2. Nikolaj Jerman, 15 let, 0:24,91; 3. Andrej Bertonec (prvi v kategoriji člani), 30 let, 0:25,38; 4. Bogdan Bertonec, 33 let, 0:25,56; 5. Erik Guzman, 40 let, 0:26,34; 6. Janez Flere, 7. Janko Gerzetič; 8. Miguel Gerzetič; 9. Peter Drajzibner; 10. Martin Jerman; 11. Erin Gerzetič (prva v kategoriji Mladinke do 17 let); 12. Matjaž Jerman; 13. Veronika Flere (prva v kategoriji Članice); 14. Florencia Vassolo (prva v kategoriji Deklice do 12 let); 15. Mariana Flere; 16. Marjan Mavrič; 17. Tomaž Jerman (prvi v kategoriji Dečki do 12 let); 18. Veronika Grohar; 19. Franci Jerman; 20. Nataša Jerman; 21. Lucija Jerman; 22. Aleks Grohar; 23. Catalina Eiletz; 24. Boris Kambič (prvi v kategoriji Gospodje); 25. Mikaela Drajzibner (prva v kategoriji Deklice do 8 let); 26. Nataša Grohar; 27. Marija Aršnek; 28. Marko Magister; 29. Nikolaj Grohar (prvi v kategoriji Dečki do 8 let); 30. Nora Eiletz; 31. Renata Vassolo; 32. Magdalena Jerman; 33. Ivana Jerman; 34. Janez Drajzibner; 35. Rodrigo Guzman; 36. Romana Bertonec (prva v kategoriji Dame); 37. Luka Mavrič; 38. Marijana Jerman; 39. Janez Hernandez Smersu; 40. Trinidad Eiletz; 41. Daniela Vassolo; 42. Maria Paz Eiletz; 43. Milenka Razinger; 44. Robert Eiletz; 45. Nadia Magister; 46. Bojan Ma-

ljubezni do narodnih korenin. To seveda ni popolnoma pomirilo živčnega sistema spremljevalcev, vedno pozornih na izbruhe argentinskih značilnosti.

Pojdimo naprej. Isti dan smo še spoznali, da "dežela Kranjska nima lepšega kraja", kot je Bled, se ohlajevali pri slapu Savici, prigrizovali sendviče ob mirni krasoti Bohinjskega jezera in se ponovno vrnili k Blejskemu, da smo se na čolnih podali na otok in prisluhnili skritim željam ob donežju zvončka. Zvečer pa povratak v Adergas in slovo od mendoške Anite, ki nas je v solzah zapustila in se podala na lastno pot.

Torek, 18. julija je bil poln novih doživetij. Vreme sicer ni pomagalo, a ogledali smo si Kranjsko goro in videli svetovno znano skakalnico v Planici, nato pa čez Vršič in mimo Ruske kapelice k izviru Soče. "Krasna si, bistra hči planin..." bi lahko zapeli z Gregorčičem ob prozornih vodah, ki bruhajo izpod skal in se razlivajo v dolino.

S Sočo pa smo imeli še drug račun. Po izkušnjah prejšnje RASTi in zlasti po navdušenem priporočanju lanskega spremljevalca arh. Vombbergerja ni smela odpasti udeležba na raftingu. Po bratskem popustu (Argentinci smo tudi že v Bači kaj znani) smo plačali, si nadeli uniforme, škornje in čelade in se poldrugo uro premotali na gumijastih čolnih po vodah Soče. Seveda se je vse odvijalo na bolj mirni progi za turiste, vendar je za večino prvo srečanje s tem športom vzbujalo navdušenje in veselje.

Pot nas je nato popeljala na Podbrdo do Hude Južine, kjer nas je že čakalo več mladih in nas z osebnimi avtomobili odpeljalo do Stražišča. Tako smo spoznali dom duhovnih vaj, ki ga je v skriti vasi, naslonjeni na prekrasen hrib, sezidal in mu vdahnil dušo župnik Vinko Kobal.

Stražišče je bilo za vse presenečenje in

ANTON KARIN - 90-LETNIK

Rodil se je 6. oktobra 1910 v Vinicah pri Črnomlju. V zdomstvu je brčkone najstarejši Belokranjec. Prekosil ga je v Sloveniji Pavel Kralj, ki je 27. decembra praznoval svoj 99. rojstni dan. Kralj je leta 1917 prekinil študije na Kmetijski šoli v Novem mestu in se pridružil prostovoljcem v boju za Slovensko Koroško. Enake želje so vodile leta 1939 Antona in brata Ignacija. Udeležila sta se vojaških vaj in doživela grozne pokole v Karlovcu med jugoslovansko vojsko in ustaši. Nato sta brata končala ljudsko in obrtno šolo: Ignacij je postal pekovski mojster, Anton pa poštni uradnik.

Razpad Jugoslavije je hudo prizadel Belo krajino. Menjaje so jo zasedali Nemci in Italijani. Italijani so ljubosumno sledili komunistični propagandi, ki je navduševala ljudstvo, da naj pokliče Nemce. Nemci so se umaknili na dan nemške vojne napovedi Sovjetiji, Hitlerjeve zastave so kmalu izginile.

Za Belo krajino so začeli hudi časi. Tudi za Karinovo družino. Da bi lažje preganjal gorje, se je Anton 23. februarja 1941 poročil z Ano Kasun, ugledno članico krščanske Kasunove družine.

Komunistični vodje so spretno organizirali terensko družbo. Ropali in pobijali so po načrtu. Med prvimi žrtvami sta padla župnik Omahen, nato kaplan Salmič in še cele vrste iz Fantovskih odsekov in Dekliških krožkov z duhovniki vred. Hud udarec je zadel Karinovo in Kasunovo družino, ko so komunisti odpeljali v gozd in umorili Marijo Kasun in njeno hčerko Amalijo. Domači so potem že destletja skrivaj odhajali v gozd in jima prižigali svečke.

Kako se je rešil Anton Karin? Kot mobiliziranec je neko noč čuval partizanskega oficirja. Ta je ponoči znozel in vpil, da ga preganjajo pobiti. Anton je izrabil to priliko in odpeljal 20 fantov proti Št. Vidu pri Stični, nato pa v Ljubljano. Njegovi fantje so se pridružili motorizirani četi, ki je večkrat spremljala generala Rupnika na zborovanjih. S hitrimi premiki so nekajkrat ujeli terence in jim vzeli oropano blago, živež in orožje.

Po umiku slovenske domobranske vojske na Koroško sta se Karin in žena Anka pridružila v Beljaku skupini svetnika Karla Škulja, da sta z njim prispela v Treviso.

Novo življenje sta zakonca začela po prihodu v Argentino 23. maja 1949. Poznamo neverjetno pridnost, vztrajnost in sposobnost našega jubilanta. V zakonu nista imela otrok, zato sta posinovila Daniela. Družina ne bi bila popolna, če je ne bi izpopolnjevala družina Lojzeta, sina Antonovega brata Ignacija, ki so ga komunisti pobili leta 1945 v Karlovcu.

Svobodna Slovenija, katere naročnik je jubilar od vsega začetka, mu čestita in želi vso srečo in blagoslov!

Nad. na 5. str.

srečanje z neko drugo Slovenijo, tisto, ki doživlja svojevrstno duhovnost, ki išče prenove v veseli pesmi in goreči molitvi, v bratstvu z drugim in iskanju v lastnih globinah. Sožitje spokorne meditacije in prešernega veselja. Kaj podobnega nismo doživeli niti se srečali s to stvarnostjo drugje. Za naše mlade je bil pravi izziv, saj je v nekaterih sprožil nekaj odpor, v drugih posmeh, pri kakem zanimanju ali celo občudovanju. "Nisem prišel na duhovne vaje", je godrnjal eden od fantov. "Tone, ali so to kakšna sekta?" je poizvedovalo dekle. Toplina in prijaznost gospoda Kobala sta premostili nezaupanje. Sprijaznjeni s polo-

žajem smo se nastanili na "Everestu", toplem podstrešju, kjer smo (fantje na levi, dekleta na desni) prespali mirno in se zbudili zgodaj v jutro, ker nas je čakala celodnevna gorska pot.

Po zajtrku smo zastavili korak v višave. Na Rodici so člani skupine doživeli prvi "krst" v gorah in lahko zapisali svoja imena v knjigo. Za vedno bo ostalo, da je skupina iz Argentine dosegla ta vrh. Nato pot po grebenu hribovja, ki loči Primorsko od Gorenjske, pa tudi Sredozemlje od vodovja Črnega morja. Posebno doživetje je bila maša v "katedrali", po kateri smo se napolnili na Črno prst, kamor smo dospeli precej premočeni od dežja, ki nas je preganjal vso pot. Vrnitev v dolino je bila mirnejša in v Stražišče smo prispeli še za dne. A te skupne ure, v medsebojni pomoči, v izmenjavi vtisov in izkušenj, ob pesmi enih in drugih, so približale dve različni stvarnosti, tako da je naslednji dan, ko je prišla ura slovesa, privrel iz srca marsikateri stisk roke in topel objem.

Ponovno smo se z avtomobili spustili v dolino, kjer nas je čakal avtobus in naslednji cilj: Turjaški grad in Kočevski Rog, kjer se bomo ustavili v prihodnji številki.

Gorski krst RASTi na Rodici

Novice iz Slovenije

25 LET UNIVERZE

V okviru prireditve ob 25-letnici univerze so slovesno odprli prenovljeno stavbo Univerze v Mariboru. V poslojpu mariborske univerze na Slomškovem trgu, ki so ga prenovili po načrtih arhitekta Borisa Podrecca, je 4990 kvadratnih metrov predavalnic, kabinetov, knjižnic, prostorov za obštedijsko kulturno in drugo dejavnost študentov ter pisarn. Pred novo univerzitetno zgradbo so odprli tudi t.i. Alejo velikana, v kateri so doprsni kipi raznih Slovencev, ki imajo zasluge pri razvoju in uveljavitvi raznih svetovnih univerz.

MANJ GOLOBOV

Rezultati akcije Mestni golob, katere namen je nadzorovati in tudi delno zmanjšati populacijo golobov v prestolnici, so že vidni, saj se je od lanske jeseni, ko so z akcijo pričeli, populacija golobov zmanjšala za deset odstotkov, v naslednjem letu pa naj bi se zmanjšala še za 10 %.

JANČARJEVO ZVENENJE V KINU

V Mariboru je padla prva klapa celovečernega filma Zvenenje v glavi, ki ga bo po istoimenskem romanu Draga Jančarja režiral Andrej Košak. Snemanje se je začelo v starih mariborskih zaporih na Pobreški

20 za novim trgovskim centrom Europark. Predvidenih je 51 snemalnih dni. Snemali bodo na različnih prizoriščih po Sloveniji, delno pa v Izraelu. Interpreti glavnih vlog so Jernej Šugman, Ksenija Mišič, Radko Polič in Uroš Potočnik, v manjših vlogah pa bodo nastopili Ivo Godnič, Haris Burina, Bogdan Diklič, Petre Arsovski, Primož Petkovšek in drugi. Premiero naj bi novi film Andreja Košaka doživel še pred poletjem leta 2001.

STATUS ŽRTVE VOJNE

Zadnji dan septembra se v skladu z novelo zakona o žrtvah vojnega nasilja izteče rok za uveljavljanje statusa žrtve vojnega nasilja. Državljeni RS, ki so kot otroci izgubili enega ali oba starša v zaporu, internaciji, izgnanstvu, na prisilnem delu, v pregnanstvu ali na begu pred vojnim nasiljem nemškega, italijanskega ali madžarskega okupatorja ali na begu pred prisilno izselitvijo, ali če so jim starša ubili kot talca oziroma zaradi sodelovanja v NOB, lahko pri pristojni upravni enoti najpozneje do sobote, 30. septembra, vložijo zahtevo za priznanje statusa žrtve vojnega nasilja. (Iz novice je razvidno, da če ste bili med vojno žrtev komunističnega nasilja - ne pridete v pošteve...)

Pisali smo pred 50 leti...

TUDI ZOBNE KREME NIMAJO

Iz ljubljanskega Slovenskega Poročevalca:

"Do kraja sem iztisnila tubo zobne kreme. Treba bi bilo kupiti novo. Napotim se v bližnjo trgovino. Uslužni „nimamo“ je bil odgovor prijazne prodajalke. V upanju, da jo dobim drugod, hodim od trgovine do trgovine. Ko stopim iz zadnje, ostanem praznih rok. Zobne kreme v vseh kranjskih trgovinah, ki jih ni malo, nimajo nikjer. V prepričanju, da ima slovenska prestolnica tega na izbiro, stopim v Na-Ma. Med vsemi kremami, kolonjsko vodo, pudrom in šminčko, zobne kreme ni. Pa ne samo Na-Ma, vsa Ljubljana je nima. Da manjka surovin, je malo verjetno, da manjka materiala za tube, še manj, ker se v prelepljenih tubah „Odola“ prodaja bela krema za čevlje."

EVHARISTIČNI DNEVI V LANÚSU

14. oktobra od 19. dalje bo spovedovanje v kapeli sv. Jožefa, kjer je župnik Janez

Hladnik, nato pa odhod s plamenicami na trg v Lanúsu, kjer se bodo zbrali moški iz vseh 8 župnij občine. Tam bo polnočna maša s skupnim obhajilom.

15. oktobra pa se zbero Slovenci pri sv. Jožefu, kjer bo najprej počastitev Najsvetejšega, nato pa odhod na trg v Lanúsu. Udeležili se bomo Slovenci te prireditve z zastavo Brezjanske Marije.

NOVO IMENOVANJE

G. Ivan Urbanč, kaplan v župnji Cruz Alta v provinci Tucumán, je imenovan za župnika v Trancas v isti škofiji. Čestitamo!

OBVESTILA

V nedeljo, 18. oktobra se začne šahovski turnir SFZ v Mladinskem domu v Ramos Mejiji. Prva nagrada je album s slovenskimi slikami. Vsi šahisti vabljeni.

Svobodna Slovenija, 41. št.;
13. oktobra 1950

Slovenija moja dežela

Ivana Kobilca (1861-1926)

Ivana Kobilca je imela prvi umetniški pouk v Ljubljani. Sledila je za tiste čase, ki niso bili naklonjeni samostojno mislečim ženskam, več kot pogumna odločitev. Leta 1881 je namreč zapustila domovino in se odpravila v München, kjer je z manjšimi presledki študirala in delala deset let. Kmalu pa sta jo začeli bolj kot vsebine privlačiti barva in svetloba.

Slike so postale svetlejše in bolj sproščene. Iz Münchna je leta 1891 poslala dve sliki (Likarice in Poletje) na razpis Pariškega salona, kjer so deli sprejeli in ju uradno pohvalili.

Ustvarjalen nemir in iskanje možnosti za življenje sta jo leta 1894 najprej pripeljala v Firence, od tam pa v Sarajevo, kjer je med letoma 1897 in 1905 dobila nekaj sijajnih cerkvenih naročil.

Ob koncu tega obdobja je naslikala veliko alegorično podobo na ljubljanskem

Na levi: Otroci v travi,
na desni: Poletje

magistratu. Spet pa so jo zamikala širša evropska obzorja. Leta 1914 se je, še vedno polna energije in načrtov, vrnila domov. Umrla je 4. decembra 1926 v Ljubljani.

Ivana Kobilca sodi med znamenitejšee slovenske umetnice. Do konca je vztrajala pri umirjeno realističnem upodabljanju krajine, figur (portretov), figurativnih skupin in tihožitij.

V nekaj ključnih slikah se je približala radikalnejšim, impresionističnim rešitvam. Tej smeri je prišla najbližje z barvitimi in s svetlobo prežarjenimi Otroci v travi (1892), ki je nastala v srečnem pariškem obdobju. Z drznimi prebliski sončne svetlobe v sočnem zelenem okolju je na sproščen način predstavila skupino otrok pri igri. Tako drzne podobe na Slovenskem do takrat še nismo poznali.

Osebne novice

Rojstvo: V družini Jerneja Kinkla in Patricije roj. Blanc iz Castelarja se je rodil prvorojenec **Matija Jernej**.

Srečnim staršem čestitamo!

Umrli so: v Hurlinghamu inž. **Anton Matičič** (87) in v San Martinu **Fani Vintar** (71).

Naj počivata v miru!

Nova diplomantka: 29. septembra je na državni univerzi končala študije in postala advokatinja **Olga J. Budinek**.

Želimo ji veliko uspeha!

Slovenija in šport

SLOVENIJA NA OI

Londonski Times v analizi nedavno končanih olimpijskih iger 3. oktobra ugotavlja, da je Slovenija najuspešnejša država glede na število prebivalcev. Dve zlati medalji za Slovenijo pomenita eno na milijon prebivalcev, ugotavlja avtor članka Mark Henderson. Če bi želeli prireditelji iger Avstralci v tem pogledu preseči Slovenijo, bi morali 15 osvojenim dodati še štiri zlate medalje. Avstralija je na tej Timesovi lestvici na drugem mestu za Slovenijo, sledijo pa Estonija, Bolgarija in Litva.

ZMAGI PROTI LUXEMBURGU

Slovenska nogometna reprezentanca do 21 let je v 2. krogu kvalifikacij za nastop na evropskem prvenstvu leta 2002 v Hobscheidu premagala Luksemburg s 5:1. Slovenska nogometna reprezentanca pa je za nastop na svetovnem prvenstvu leta 2002 na Japonskem in v Južni Koreji v Luxembourg premagala domačo reprezentanco z 2:1. Strelca za Slovenijo sta bila Zahovič in Milinovič, za domače pa Strasser.

ZMAGA ZA DAVISOV POKAL

Grška teniška reprezentanca je prvi dan tekmovanja v 3. krogu 2. evroafriške skupine Davisovega pokala proti Sloveniji izenačila izid v zmagah na 1:1. Naslednji dan sta slovenska tenisača povedla Slovenijo v vodstvo z 2:1. Zadnji dan pa je zmago Sloveniji prinesel Marko Tkalec, uspeh pa je v zadnjem dvoboju potrdil Andrej Kračman. V dvojici sta igrala Andrej Kračman in Borut Urh. S to zmago se je

slovenska moška teniška reprezentanca po petih letih vrnila v prvo evroafriško skupino Davisovega pokala.

SMUČANJE Z EVERESTA

V sredo, 4. oktobra, je slovenski ekstremni smučar Davo Karničar zapustil bazni tabor na višini 5340 metrov in se odpravil proti vrhu Mount Everesta (8848 m), ker ga je želel kot prvi Zemljan presmučati z vrha do baznega tabora. Podvig Karničarja in Franca Oderlapa z dvema šerpama je bilo moč v živo spremljati prek medmrežja (www.everest.simobil.si), zato je imel smučar na čeladi kamero, poleg njega pa so dogajanje ovekovečile še dve digitalni kameri na gori in ena s posebnim teleobjektivom v bližini baznega tabora (5600 m). Na vrhu si je privoščil enourni počitek, nato pa se spustil po najnevarnejšem delu in prešel tudi zadnje nevarno oviro, Ledeni slap, ter dosegel bazni tabor.

ŠE ENE OLIMPIJSKE IGRE

Le dva dni po vrnitvi slovenske olimpijske reprezentance v Slovenijo je v Sydney odpotovala nova večja skupina slovenskih športnikov. Slovenska paraolimpijska reprezentanca (17 športnikov in devet spremljevalcev), ki bo nastopila na največjem tekmovanju za športnike invalide od 18. do 29. oktobra v Sydneyju, bo nastopila v petih športnih panogah: atletiki, strelstvu, namiznem tenisu, plavanju in golbalu. Predsednik Zveze za šport invalidov Slovenije je Ernest Jazbinšek, ki bo kot strelec doživel že svoje tretje paraolimpijske igre.

KAKO IZ ENEGA DOLARČKA NAREDITI DVA...

Gledati in videti. Srečni, ki vidijo.
Predvidevajo. Zato varčujejo.
Svoje prihranke varno in donosno nalagajo v SLOGI, svoje nakupe pa opravijo z MASTER CARD - CARTA SLOGA
Čedalje več rojakov jo ima. Če imate Karto Sloga je postopek za pridobitev enostaven.
Kličite nas: 4656-6565

SLOGA DA VEČ! V SLOGI JE MOČ!

„Edinost, sreča, sprava...“

V nedeljo, 22. oktobra na Pristavi v Castelarju

45. SLOVENSKI DAN

33. Obletnica društva Slovenska Pristava

- 11.00 zbiranje, pozdrav in dviganje zastav
 11.30 koncelebrirana sv. maša; poje otroški zbor s Pristave
 13.00 slavnostno kosilo.
 16.30 slavnostna akademija, posvečena 200 letnici rojstva pesnika Franceta Prešerna;
 slavnostni govornik: Tine Debeljak;
 nastopajo recitatorji, folklorne skupine in pevski zbori, v zamisli in režiji
 Dominika Oblaka.

- ogledali si boste lahko razstavo, posvečeno Francetu Prešernu
 - zabavali se boste na izvornih stojnicah slovenskih domov

NAKAZNICE ZA KOSILO PRAVOČASNO REZERVIRAJTE NA TELEFONIH
 4626-5514 (FRANCI SCHIFFRER) IN 4629-4879 (HELENA DOLINŠEK)

Vsi rojaki prisrčno vabljeni!

Mali oglasi

TURIZEM

Tel. 4441-1264 / 1265

Letalske karte, rezervacija
 hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo

ARHITEKTI

Arq. Carlos E. Kostka. Vivienda y comercio. Asesoramiento técnico en Capital y Provincia. Sarandí 148 Capital; Tel. Fax 4 224-3968.

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs — odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 4613-1300
 Dr. Héctor Fabián Lo Faro (Miklič). Odvetnik. Vsak dan od 15 do 20 ure. Hipólito Yrigoyen 2482, 1° of. 1, San Justo. Tel. 4441-4924.

FOTOGRAF

Marko Vombergar - FOTO PREMIUM - Arieta 490 B1753AOJ Villa Luzuriaga - Tel.: 4650-9040 - Dom: 4659-2060 - http://www.foto.com.ar

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Azcuénaga 77 - B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 4656-3653
 Kreditna Zadruga SLOGA — Bmé. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bmé. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - Republica de Eslovenia 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Miha Gaser).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 4651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 4755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (ga. Milena Skale).

SLOGA — PODRUŽNICA CARAPACHAY Slovenski dom - Dra. Grierson 3837 - Uraduje vsako sredo od 17. do 19. ure in ob nedeljah od 11. do 13. ure (ga. Andrejka Papež Cordova).

Obvestila

SOBOTA, 14. oktobra:
 Redni pouk Srednješolskega tečaja RMB ob 15.00 v Slovenski hiši.

NEDELJA, 15. oktobra:
 Misijonska nedelja.
 V Bariločah družinski dan s kosilom.

NEDELJA, 22. oktobra:
 Slovenski dan in obletnica Društva na Slovenski pristavi v Castelarju.

SOBOTA, 28. oktobra:
 Proslava 40. obletnice Srednješolskega tečaja RMB ob 18 v Slovenski hiši.

SREDA, 8. novembra:
 Zveza slovenskih mater in žena bo imela ob 16.30 svoj redni sestanek in občni zbor.

Correo Argentino Suc. 7
 FRANQUEO PAGADO
 Cuenta N° 7211
 Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
 Director: Valentín B. Debeljak
 Propietario:
 Asociación Civil Eslovenia Unida
 Redacción y Administración:
 RAMON L. FALCON 4158
 C1407GSR BUENOS AIRES
 ARGENTINA
 Teléfono: (54-11) 4636-0841
 Telefax: (54-11) 4636-2421
 e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar
 e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:
 Tine Debeljak ml.
 Uredniški odbor:
 Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
 Gregor Batagelj

Naročnina Svobodne Slovenije:
 za Argentino \$ 60; pri pošiljanju po pošti pa \$ 75; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 80 USA dol. za vse države.

Čeke na ime "Eslovenia Libre"

Oblikovanje in tisk:

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
 Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires
 Argentina - Tel.: 4362-7215 - Fax: 4307-1953
 E-mail: vilko@ciudad.com.ar

**Vljudno vabimo
 na samostojno razstavo
 vitraž in zlitij**
 v San Telmo, Manzana de las Luces,
 Perú 272
 od 24. oktobra do 5. novembra
 od 17. do 20. ure ob delavnikih
 od 16. do 19. ure ob sobotah in nedeljah.
 Marjana Pipp Černič,
 Norma Devit in Luz Velarde

Spomni se, Gospod, svojega usmiljenja,
 in svojih milosrčnosti, ki so od vekov!
 Ps 24, 6

Vsem Slovencem v Argentini, Sloveniji in po svetu sporočamo žalostno vest, da je 3. oktobra v San Justu v jutranjih urah umrl v 87. letu starosti naš dragi oče, stari oče in brat, bivši domobranski oficir, znani javni delavec za slovensko skupnost, agronomski inženir

ANTON (SAVO) MATIČIČ

4. oktobra je bil pokojnik pokopan na „Cementerio Jardín“ v Pablo Nogués v grob, kjer že nekaj let čaka vstajenja njegova žena Lina.

Zahvaljujemo se prelatu Jožetu Guštinu za podeljene zakramente in obiske v bolnici, prelatu dr. Juretu Rodetu za molitve in poslovlilne besede ob krsti in na pokopališču ter za vodstvo pogreba; lic. Ivanu Korošču za globoke misli, izražene ob krsti in na pokopališču, ter za slovensko zastavo, ki je spremljala pokojnika do groba.

Končna zahvala številnim kropilcem in vsem, ki so nam stali ob strani v težkih urah.

Pokojnega priporočamo vsem v molitev. Naj mu bo Bog pravičen sodnik.

Žaljuči:

sin **Tomaž** z ženo **Silvijo** in taščo **Margarito**,
 vnuki **Mariela**, **Valeria**, **Leandro**;
 svak prof. **Ignacij Frančič**;
 sestra **Elca** v Sloveniji
 in ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, Slovenija

...DELAMO VELIKO DRUGIH STVARI,
 KI SI JIH MOGOČE NE PREDSTAVLJATE...

Pustite otroke, naj prihajajo k meni,
 kajti takih je božje kraljestvo. (Lk 18,16)

ZAHVALJUJEMO se vsem, ki ste se prišli posloviti od našega sina, vnuka, brata, bratranca, nečaka

Matija Gatto,

ki je dne 28. septembra po kratki a hudi bolezni umrl star 12 let.

Zahvala Carlosu Gerku za opravljene molitve in podelitev zakramenta za bolnike; Franciju Cukjatiju za molitve in pogrebno mašo; šolskim sestram za molitve ob krsti; vsem, ki so javno ali tiho zasebno molili najprej za njegovo zdravje, potem pa za pokoj njegove mlade duše, in za maše, ki so bile opravljene po bližnjih cerkvah in kapelah.

Nemogoče bo vse imenovati: šolsko vodstvo Colegio Eymard, sošolce in njihove starše; zdravniško in bolničarsko osebje bolnice M. Thompson in klinike Corporación Médica Asistencial ter vse sorodnike, prijatelje in znance. Hvala odboru in članom Slovenskega doma v San Martínu za uporabo prostorov in postrežbo.

Vsem Bog plačaj!

Družine Gatto, Jenko, Jerman

San Martín, 30. septembra 2000